

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Det varer ikke længe, før jeg er nødsaget til at sætte navne på dem, som jeg irttesætter. Det har jeg ikke lyst til, så jeg henstiller, at man forholder sig i ro.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Derfor er der grund til at understrege, at man hjælper altså ikke på Afrikas problem ved at sige, at det bare drejer sig om fri markedsadgang. Det er nødvendigt at give den bistand ud over katastrofebistanden, som gør det muligt at opbygge en produktion, så de kan udnytte den ret fri markedsadgang, de allerede har i dag. Jeg håber meget, at Fremskridtspartiet i erkendelse af, at der altså gør sig de forhold gældende i Afrika, kan sadle lidt om, når man i øvrigt har forståelse for – som fru Kirsten Madsens indlæg jo viser at man har – at det også er i vores interesse at få det kontinent udviklet, så det kan blive et fremtidigt marked.

Jeg skal slutte med at gentage, som vi alle sammen har været enige om, at det er enorme problemer, vi står over for på det afrikanske kontinent. Men der er ikke noget, der er håbløst – heller ikke Afrika – og der er grund til at minde om, som også fru Hanne Severinsen gjorde det, at Afrika jo også er et dejligt kontinent med store muligheder – muligheder, der bare er blevet så forfærdende dårligt forvaltet.

Når fru Kirsten Madsen siger, at vi først skal sørge for orden i eget hus, og at det er den filosofi, der ligger bag Fremskridtspartiets holdning, må jeg sige: Ja, vi skal have orden i eget hus. Men til orden i eget hus hører nu engang også, at man gør sit bedste for, at andre mennesker i det fælles hus, som hedder Jorden, også får en tåleligere og menneskeværdig tilværelse.

Erik B. Smith (S):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for hans første indlæg og også for svarene her i anden omgang.

Jeg vil gerne sige til udenrigsministeren, at det, jeg helst havde hørt fra ministeren her i anden omgang, var nogle bemærkninger om Mozambique. Alle er klar over den katastrofale situation i Somalia. Udenrigsministeren brugte megen tid på at fortælle om den. Men sagen er den, at Mozambique bliver det næste, hvis ikke vi gør noget. Og jeg ville have fore-

trukket, om ministeren havde givet den del af min ordførertale nogle positive bemærkninger også.

Jeg ved ikke, om udenrigsministeren kommer herop igen, men ellers må udenrigsministeren i et samråd i Udenrigsudvalget redegøre nærmere for, hvilken holdning han vil indtage, også under sit formandskab i EF, til Mozambique.

Jeg vil også gerne sige til udenrigsministeren, at når jeg anker over de enkeltstående betalingsbalancetilskud, vi har set i Finansudvalget, er det, fordi jeg husker, at vi for et par måneder siden gav et betalingsbalancetilskud på, så vidt jeg husker, 75 mio. kr. til et afrikansk land og yderligere 75 mio. kr. uspecificeret til køb i Danmark. Det, jeg savner, er en overordnet gældssaneringspolitik, og jeg synes, det ville være vigtigt at få en debat om: Hvad er betingelserne, i hvilken sammenhæng indgår midlerne i de internationale organisationer, og hvordan er opbygningen? Det kan vi klare i Udenrigsudvalget i et samråd eller eventuelt ved nogle drøftelser i Udenrigsministeriet. Men jeg vil blot efterlyse, at vi har behov for en sådan gældssaneringspolitik.

Udenrigsministeren var i sit første indlæg inde på – og gentog det i øvrigt i anden omgang – at GATT-forhandlingerne ikke vil betyde det helt store for de afrikanske lande. Men tekstilerne er jo undtaget i GATT-forhandlingerne. Jeg står her med et svar til Udenrigsudvalget, hvor der netop står, at man i de industrialiserede lande, herunder Fællesskabet, opretholder kvalitative restriktioner over for import af tekstiler fra konkurrencedygtige udviklingslande. Landbrugsvarerne er de facto undtaget. Endelig er der noget, der hedder de såkaldte grå zone-arrangementer, som faktisk lægger begrænsninger på handel på varer, hvor ubegrænset import kunne skabe problemer for nogle lande. Nogle af disse arrangementer berører udviklingslandenes handelsmuligheder. Så der er masser af muligheder.

Jeg er i øvrigt enig med udenrigsministeren i, at den nye form for udviklingsbistand, vi prøver, og som gør, at udviklingslandenes eksportindustri bliver mere konkurrencedygtig, er der fremskridtsperspektiv i. Men alligevel vil jeg sige, at jeg er ikke enig i, at GATT-forhandlingerne ikke kan føre til noget positivt for udviklingslandene.